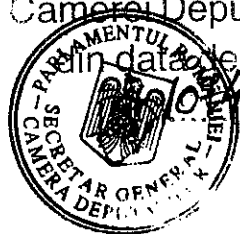

APROBAT

În ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

15a/1974/13.04.2013

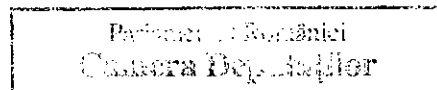
(MR. REF. 4-76/2013)

în data de 18.09.2013
Vizita Comisiei pentru economie și securitate a AP NATO în SUA

24-28 iunie 2013

Informare

E.P. Nr. 1044 din 18.09.2013

**Vizita Comisiei pentru economie și securitate a Adunării parlamentare a NATO]
SUA s-a desfășurat în Austin și Midland, în perioada 24-28 iunie 2013.**

Programul din Austin a inclus întrevederi la Școala de administrație publică L.B. Johnson din cadrul Universității Texas și Institutul IC2 (unitate de studii și cercetări în domeniul teoriei și practicii antreprenoriatului), de pe lângă aceeași universitate. Au fost discutate aspecte ale politicii externe a SUA, perspectivele economice ale SUA în contextual globalizării, securitatea energetică, evoluția bugetelor de apărare, relația dintre guvern și industria de apărare. În continuare a avut loc o masă rotundă cu reprezentanți ai principalelor companii aerospațiale (Bell, Boeing, Lockheed Martin, Sikorsky). Altă sesiune de întrevederi a fost consacrată energiei verzi și schimbărilor climatice. În acest context a fost vizitată instalația solară fotovoltaică de la Webberville. La Colegiul Midland au fost făcute prezentări despre formarea specialiștilor din industria energetică și gestionarea impactului acestei industrii asupra mediului. Au fost vizitate sediile companiilor Chevron și Henry Petroleum.

Pe parcursul vizitei au fost abordate două teme majore: cooperarea transatlantică în domeniul militar și exploatarea resurselor energetice în Texas.

Texasul se află pe locul întâi într-o ierarhie a statelor componente ale SUA în ceea ce privește exportul, acesta înregistrând 256 miliarde dolari în 2012. PIB-ul statului Texas este de 1,29 trilioane dolari, ceea ce îi face pe texani să afirme cu mândrie că sunt a paisprezecea economie a lumii. În ceea ce privește locurile de muncă în intervalul martie 2012 – martie 2013, Texasul a înregistrat cea mai mare creștere la nivelul SUA, de 3,1% comparativ cu California (+2%), Florida (+1,9%), New York (+1%). Este cu adevărat remarcabil faptul că Texasul are 553.000 de locuri de muncă în plus acum comparativ cu ianuarie 2008, înainte de începerea recesiunii economice în SUA. Ca o comparație, în același interval de timp statul New York a înregistrat o creștere de 74.300 de locuri de muncă, în timp ce California a înregistrat o scădere de 544.200 de locuri de muncă, iar Florida de 400.001 locuri de muncă.

Prin urmare, că statul Texas reprezintă un adevărat motor al economiei americane, guvernatorul Rick Perry promovând o politică de relaxare fiscală care să încurajeze investițiile și relocările de companii pe teritoriul statului. De asemenea, din 2005 s-a creat un fond pentru tehnologii emergente care să creeze avantaje pentru Texas în cercetarea, dezvoltarea și comercializarea acestor noi tehnologii. O altă direcție prioritară pentru Texas a fost invenția în educație și cercetare. Într-o arie de 161 km² (100 mile²) în zona orașului Austin, capitala statului, se află 410.725 de studenți. Cea mai veche și importantă universitate este University of Texas, din Austin, fondată în 1883, are peste 50.000 de studenți, un buget de 2,2 miliarde dolari anual și investește în

cercetare peste 500 milioane de dolari, finanțând peste 3500 de proiecte de cercetare pe an. În afara fondurilor de la stat, universitatea se finanțează din donații, dar și din redevențele de la terenurile petrolifere pe care le dețin. Un alt exemplu edificator pentru ceea ce înseamnă investițiile în cercetare este faptul că Centrul medical al Texasului situat în Houston este cel mai mare de acest fel la nivel mondial, iar costurile pentru proiectele de cercetare din domeniu ating 1,8 miliarde dolari anual.

Practic, este vorba de o politică bine gândită de atragere de forță de muncă înalt calificată din alte țări sau chiar din alte state americane, de educare a forței de muncă pentru crearea unui avantaj competitiv al statului Texas, ceea ce se traduce în final în creștere economică și locuri de muncă.

Conform datelor puse la dispoziție de Camera de Comerț a statului Texas, România a exportat în 2012 bunuri în valoare de 356.288.858 dolari și a importat din Texas produse reprezentând suma de 176.873.112 dolari.

F16 și cooperarea companiei Lockheed Martin cu România

În ceea ce privește cooperarea militară transatlantică, problema majoră rămâne nivelul scăzut al investițiilor pentru apărare ale statelor europene NATO comparativ cu efortul similar al SUA. În acest moment ponderea alocărilor SUA din totalul statelor NATO depășește 75%. Acest fapt creează implicit probleme și companiilor europene din industria de apărare care nu beneficiază de comenzi constante și importante din partea țărilor europene, în timp ce societățile americane își mențin statutul de lider de piață ca urmare a investițiilor considerabile făcute de guvernul SUA.

La Austin, în timpul unor dezbateri privind viitorul industriei aeronautice, am avut ocazia să-l întâlnesc pe Steve Williams, directorul Lockheed Martin pentru dezvoltare în Europa, aceasta fiind compania americană care produce, printre multe altele, și avioanele F16. Este de remarcat faptul că partea americană a apreciat seriozitatea și rapiditatea dovedite de Guvern și Parlament în luarea unei decizii privind achiziția avioanelor din Portugalia. Cel mai important însă este faptul că domnul Williams mi-a confirmat că Lockheed Martin va trata cu cea mai mare seriozitate problema cooperării economice cu firmele românești. Compania americană derulează și în prezent afaceri în România, atât în domeniul militar, cât și civil, spre exemplu un tip de radar fiind realizat la noi în comun și exportat cu succes în Maroc. Sunt convins că expertiza și uriașa reputație a lui Lockheed Martin vor ajuta substanțial societățile românești de profil fiindcă putem dezvolta parteneriate tehnologice de anvergură ce vor avea drept rezultat creșterea competitivității și noi locuri de muncă.

Dotarea cu aceste avioane nu înseamnă o simplă achiziție de armament, ci o ocazie importantă de a întări cooperarea militară cu Portugalia, țară membră a Uniunii Europene, dar și cu Statele Unite, partenerul nostru crucial în materie de securitate, în acord cu spiritul parteneriatului strategic bilateral. Sunt convins că avionul F16 va reprezenta și o oportunitate pentru cooperarea economică între companiile americane de profil și industria română de aviație, care poate avea un rol important în asigurarea mentenanței aparatelor de luptă.

Exploatarea petrolului și gazului de șist – un efort logistic deosebit

A fost interesant să ascult prezentări pro și contra metodei fracturării hidraulice, făcute de petroliști sau de reprezentanți ai unor organizații de mediu. Am discutat cu reprezentanți ai companiei Chevron, când am vizitat locația de pregătire a specialiștilor companiei, am vorbit cu profesori de la Colegiul Petrolier din Midland. A fost o experiență inedită să pot vedea o sondă unde tocmai de făcuse o operațiune de fracturare hidraulică, cu 25-30 de camioane cu compresoare, să vezi cât de repede se pune în funcțiune o sondă și cu ce viteză se forează și se introduc țevile de extracție, să vezi bazinele de decantare ale apei reziduale. Avansul tehnologic face ca în doar 30-35 de zile să instalezi o sondă și să faci prima fracturare hidraulică, practic azi ai un loc viran iar peste o lună acolo se află o sondă în funcțiune.

Extragerea petrolului și gazului rămâne însă o activitate profitabilă. Am avut ocazia să cunosc unul din proprietarii unor sonde, unul din texanii care deține pământul și dreptul de exploatare a resurselor minerale într-un perimetru de lângă Midland ne-a spus că în 9 zile se forează la 3650 de metri adâncime, că o sondă bună costă 4-5 milioane de dolari, dar că este o investiție care o poți recupera în maxim 3 ani, restul de 17 ani din durata de viață estimată a unei sonde fiind pe profit. Și, ceea ce este important, în aproape șapte ani nu a avut nici un incident. Lucrul acesta este posibil pentru că țeava prin care urcă la suprafață gazul sau petrolul de șist este introdusă într-un alt tub metalic, iar porțiunea care străbate pânza de apă freatică este protejată suplimentar cu un manșon de ciment.

Personal nu cred că metoda în sine a fracturării hidraulice va pune probleme în România. Preluarea legislației în materie din SUA și Canada și ferma aplicare ne va proteja de incidenta cauzate nu de metoda propriu-zisă, ci de neglijență. În plus, dacă ținem seama că exploatarea ar putea începe peste 4-5 ani, sunt convins că evoluția tehnologică vă diminua mult din temerile care mai pot exista. Cred însă că o mare problemă va fi efortul logistic și infrastructura din zonele de extracție.

În Texas este o forfotă permanentă de camioane de mare tonaj cu compresoare, cu nisip pentru amestecul necesar fracturării hidraulice, cu țevi, cu echipamente. O singură sondă are 10 secțiuni de fracturare, pe o lungime pe orizontală de 1500 – 3000 metri. La fiecare secțiune se folosesc circa 40-50 de tone de nisip și 350-400 tone de apă. În Texas apa se forează la mari adâncimi, iar cel care are sonda plătește pentru apă în cazul în care nu deține terenul. Dacă rețeaua noastră de drumuri din posibilele perimetre de extracție nu se va dezvolta în perioada următoare, și nu mă refer la autostrăzi, ci la drumurile naționale și județene, infrastructura deficitară va fi iarăși marele obstacol în calea dezvoltării economice din zonă.

Efectele economice ale exploatării petrolului și gazelor de șist

Și fiindcă am vorbit de dezvoltare economică, cred că ar fi util de știut ce efect a avut asupra creșterii locurilor de muncă exploatarea resurselor neconvenționale. În SUA a generat 1,7 milioane de locuri de muncă, din care 1,2 milioane în cele 16 state producătoare și 500.000 de locuri de muncă în restul statelor, de unde se livrează echipamente sau alte bunuri folosite de industria extractivă. Estimarea este că în 2020 se va ajunge la 3 milioane de locuri de muncă la nivelul SUA ca urmare a exploatării petrolului și gazelor de șist. În 2012 s-au încasat taxe în valoare de 63 de miliarde dolari, iar pentru anul 2020 se preconizează că se vor încasa 113 miliarde dolari. Dacă este să

ne referim strict la Texas, în 2011 exploatarea resurselor neconvenționale a generat încasări din taxe în valoare de 9,25 miliarde dolari.

SUA devin astfel independente energetic. Din 2015 se va începe exportul de gaz lichefiat american către Asia și Europa. Se investesc miliarde de dolari pentru a transforma uriașele instalații portuare pregătite pentru importul de gaz lichefiat în facilități pentru export. A fost autorizat exportul de la terminalul Sabine, pe coasta Louisianei, unde gazul va depozitat în cinci tancuri de stocare, în fiecare dintre ele putând să intre ușor celebra Madison Square Garden. Tancurile de stocare au capacitatea totală de 5,181 miliarde metri³, iar investiția este de 10 miliarde dolari. În luna mai administrația Obama a autorizat exportul de la un alt terminal, de pe coasta Texasului, capacitatea estimată fiind de 430 milioane metri³. Și mai sunt 26 de terminale de LNG care așteaptă autorizarea de export, pentru a se demara investițiile.

A devenit mai ieftin să produci în SUA decât în Asia, pentru că transportul mărfurilor produse de companiile americane în China este prea scump, comparativ cu costurile de producție din SUA. Tocmai de aceea multe companii își relochează fabricile înapoi în SUA, asistând astfel la un proces de reindustrializare. Prețul ieftin al gazului, de 4 ori mai mic decât în UE și de 5 ori mai scăzut decât în Japonia, abundența de resurse energetice generată de exploatarea șisturilor face economia americană mult mai competitivă decât acum 10 ani.

Ce rezerve poate avea România

În final, poate ar fi util de precizat care sunt estimările rezervelor de gaz și petrol de șist pentru România. Romania are rezerve de gaze de șist de 1.444 miliarde de metri cubi, estimează Administrația americană pentru informație în domeniul energiei (EIA), într-un raport din iunie 2013, în condițiile în care rezervele dovedite de gaze se plasează la 113 miliarde metri cubi, iar consumul anual este de aproximativ 14 miliarde metri cubi. Conform Mediafax, Romania consumă anual aproximativ 14 miliarde metri cubi de gaze, cantitate asigurată în proporție de 80% din producția internă. Diferența este importată din Rusia, prin intermediari, la prețuri ridicate.

Astfel, agenția guvernamentală americană estimează că România are rezerve de gaze de șist recuperabile tehnic (nedescoperite, care ar putea fi accesate cu tehnologia existentă) de 51.000 miliarde picioare cubice (cubic feet), adică 1.444 miliarde metri cubi.

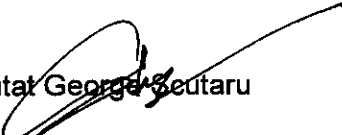
Potrivit EIA, rezervele dovedite de gaze naturale ale României erau estimate la începutul acestui an la 4.000 miliarde picioare cubice, echivalentul a 113 miliarde metri cubi.

România se plasează pe locul al treilea în UE privind rezervele de gaze de șist, după Polonia (4.190 miliarde metri cubi) și Franța (3.879 miliarde metri cubi), potrivit raportului EIA.

În ceea ce privește petrolul prins sub formațiuni de rocă de șist în România, EIA estimează un volum de 300 milioane de barili, față de rezerve dovedite estimate la 600 milioane de barili din alte tipuri de zăcămintele.

Astfel, potrivit estimărilor instituției americane, explorarea zăcămintelor de șist ar crește cu 50% rezervele de petrol ale României și de peste 10 ori rezervele de gaze naturale.

În Europa, excluzând Rusia și Ucraina, rezervele nedescoperite de gaze de șist sunt estimate de EIA la un total de 13.308 miliarde metri cubi, de peste 3 ori mai mult față de rezervele dovedite estimate la 4.105 metri cubi. După Polonia, Franța și România, în topul rezervelor de gaze de șist din Europa urmează Danemarca (906 miliarde metri cubi), Marea Britanie și Olanda (736 miliarde metri cubi fiecare), Bulgaria și Germania (481 miliarde metri cubi fiecare), respectiv Suedia (283 miliarde metri cubi) și Spania (226 miliarde metri cubi).

Deputat George Seutaru